

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egyes évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 15 krajczár.

Előfizetési cseppán a kiadónál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:

Öt baszós petütor 5 kr. Bélyeg minden betűtáblánál 30 kr. Nyilvántartó garmond ára 20 kr. — Nagyobb és többzori hirdetések jutányosa eszámítottak. — Betű és képföldi hirdetések számára hirdetésmények elcsigad. Háy Károly hirdetőmny-köszvetítő íródjá Budapeston, Nagykereszt-utcas. 8. szám.

A lap aszellemi részére a a nyilvántartó vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz küldendők.

B.-Gyarmat, február 5-én.

Az inséges esztendő reductiókat követel. Az állam jópéldával ment előre, midőn költségvetésének tételeiben a lehető megtakarításokat eszközölte; ellenben, ott, hol a szükség és az életfenntartással való küzdelem máris áldozatokat követelt, gyors segéllyel iparkodik segédkezést nyújtani, s a jövő évi termés gabna vételre és kiosztásra szánt nagyobb összegekkel czélozza biztosítani.

Törvényhatóságunk is mindent elkövetett, hogy az inséget megelőlje. Hiszen emlékeztetünk lehet tisztelt olvasóinknak, hogy a törvényhatóság mily szívetemelő áldozatkészséget tanúsított akkor, midőn magtárségély-alapjának majdnem felét, 20,000 frtot ajánlott fel a nyomor enyhítésére s e mellett a központi és községi inségügyi bizottságok megalakításával, s ezek teendőinek felelősség melletti meghatározásával oly óvintézkedéseket tett, melyek minden nagyobb baj, és társadalmi rázkódástól megóvhatják Nógrád-megyének néposztályát.

Ezen üdvös intézkedések azonban meggyenkben is a társadalom csak azon ügyefogyott osztályára lehetnek jótékony hatással; melyet az éhhalál küzdelmeitől lehet féltetni. Azon osztályra azonban, melyhez a gazdaközönység, az iparosok, kereskedők, vagyis inkább a szellemi munkával foglalkozók tartoznak, ki nem hatnak ezen intézkedések. Pedig ezen osztályoknak, a termés hiány, az iparcikknek csekély kereslete, a pangó üzletforgalom és az ezekből folyó minden rossz következmény oly zavarokat idézhet elő, mely ezen osztályokat hanem is éhhalállal, de legalább is hitelképtelenséggel fenyegeti.

Ezen bajokat ha nemis lehet teljesen elhárítani, de legalább is oly preventív intézkedésekről kell társadalmilag gondoskodni, melyek a bekövetkező nagyobb rázkódástól a társadalmat megóvhatják, a nagy mérvben terjedő proletériasmusnak gátat vehetnek.

A bajoknak nem palliatív orvoslásáról, mint azoknak inkább enyhítéséről lehetvén szó, ennél fogva minden még a legcsekélyebbnek látszó dologra is ki kell terjesztenünk figyelmünket.

Igy pl. noha az uzsora eltöröltetett, mégis a pénz és hitelintézetek megengedhetőknek s a társadalmi morállal összeegyeztethetőnek találják azt, hogy a törvény által szabályozott 8-százalékon felül szedik a tőkék utáni esedékes kamatokat.

Ronde vizonyok között még ez megjárna; de most, mikor a társadalom minden osztályának legnagyobb része az élet, hitel és becsület fenntartásáért küzd; részünkről ezt oly dolognak tartjuk, mely a részvénytársulatoknak, mint erkölcsi testületeknek egyik szép feladatával homlok egyenest áll. A pénzintézetek osztályosait nem érinti a szükség, tehát ezeknek kell a szükségben szenvedők bajának enyhítésére krajczáros áldozataikat felajánlani Bizony sem A. sem B. jómódú részvényes urat nem érne nagy veszteség, ha a 32 frtos osztalék helyett, ezen inséges évben 28–30 frtot kapna; annyit, mint amennyinél még a jobb években sem kapott többet.

Örömmel vette a közönység, hogy a b.-gyarmati „takarék és hitelintézet”, melynek élén gr. Forgách Antal áll, a 9-százalékos 8-százalékra szállította. De ezen intézkedést mézesmadzagnak kell tekintenünk akkor, midőn ezen műveletet alig egy pár

hónap múlva beszüntette. Erről gr. Forgách Antal urak alig lehet tudomása, mert ő, aki az inségügyben oly szép javaslatokat tett s a mely javaslatok a megye zöld asztalán egyhangulag elfogadtattak, bizonynyal meg nem engedhetőknek találta volna ez időszert a perczent emelését.

Most midőn a pénzintézetek közgyűléseinek küszöbén állunk, tartjuk helyén felzsolalni e tárgyban; és a minden csapásban szenvedő közönység érdekében ószinte bizalommal fordulunk atalában minden megyei pénzintézetünk vezérférfiaihoz, hogy a magas perczentot az intézetek jól felfogott érdekében is szállítsák le. Szállítsák le, legalább 8-százalékra.

Az inséges év mindenben reductiókat követel!

A b.-gyarmati ált. ipartársulat január havi üléséről.

Az ülés január 18-án tartatott meg. Jelen voltak Papp László elnöke mellett: Fröhlich Vilmos, Irinyecz József, Karlik János, Kovácsik Lajos, ifj. Nagy Gábor, Opicz Károly választmányi tagok, Milovan János ügyész és alnálti titkár. 1) A múlt havi ülés jegyzőkönyve olvasatára fel kifogástalanul elfogadtattak. 2) Elnök jelentést tett azon köldöttség eljárásról, amely a II. orsz. iparos gyűlésen hozott határozatoknak az országgyűlésen leendő érvényre emelése ügyében a főispán úr ó mltága és Seitzovszky János képviselő úrnál ezen határozat pártolása ügyében tiszteletet; tudomásul vétetett. 3) Előadja továbbá, hogy a társulati ügyészség beöltése csáljából Milovan János ügyvéd urat kérte fel, ki azt készséggel elfogadta s kit a választmányának azonnal be is mutatván, a nevezett ügyész úr mindent megígért, hogy az egylet ügyeit a töle kitelhető módon előmozdítani kedves kötelessége leendő. Szívélyesen üdvözlöttem s ezen nyilatkozata a választmány részéről örömdel tudomásul vétetett. 4) Jelen-

TÁRCZA.

Nógrádmegyei helynév magyarázatok.

Írta: Ifj. Eszél Sándor.

E megyének helyneveit és magyarázatait 1859. évrben néhai Jankovich Vincze galabocsi földbirtokosnál szedtem össze. Ennek már 20 éve és most, midőn gyűjteményem minden irányban megsaporodott, kötelességemnek tartom közlést, hogy abhoz mindazok, kiket a tárgy érdekel, hozzájárulhassanak.

Nógrádmegye, mely oly sok történeti nevezetességi helylyel bír, megérdemli a figyelmet. Fővárosától le a pusztákig egy-egy eréki hely, melyről majd a száraz történelem, majd a költő, majd a szónomozó vagy végre a mondákat regélő aggyastán szól. Vegyük elő egy csoportot ABC rendben:

Andrásfalva helység. Történet szerint 1226-ban itt Ivánka János, ki Hont és Pázmán maradványából volt, birt egy Andrást nevű falu, ez 1241-ben a mongolok ellen harcolt és IV. Béla vezetésével menekülésében saját sebesen futó paripájával s annak átadásával a tájon mentette meg, miért e földet kapta. (IV. Béla megmentését Bugach a Forgáchok törzsiájának tulajdonítja a történelem).

Balassa-Gyarmat. Nógrádvármegyének fővárosa az Ipoly víz mellett. A törökök beöltése előtt Nagy-Gyarmatnak nevezetett, várát a törökök ronták földig. XVII. század végén és a XVIII. század elején tjonnan népesítette gr. Koháry István, így először Új, később

Nagy és végre a Balassa nevű nemzetségről mint földes uráról Balassa-Gyarmatnak nevezetett. Ki alapította e helyet, bizonytalan. Béla alatt tatárpusztítás után 1385-ig Nagy-Gyarmat nevet viselt, Kún László előtt, Péter nevű egyén mint falut birta. (I. Esztergomi levéltárban Kún László oklevelét) 1385-ben Bytter Balázsról, Balassa-Gyarmatnak neveztek, kitetazik ez a Balassa család névsorából, hol 1-ső Balázs mellett e latin jegyzék van: Nagy Balázs többi jómágai között e híres általa leginkább kedvelt helyet apai és ősi örökség jogán birta, s magáról nevezte el.

Csitár helység. Gyarmat mellett, mondás szerint jelentése: Csit-Tar. A hivatalos tatár, török világban az erősegek mellett bizonyos távolaságra leire vagy Csitra örök állittattak fel, kik a tatár (török tatár nép) jöttére figyeltek. Innen a jelvényező szó csitár után a helynév. Csitár Hontvármegyében Drégely vára mellett, s más két falu e néven Nyitra megyében jön elő. (1859. auguszt. Gyura László) Chitár-csitár elője 1283. mint falu.

Dívény. Nógrád északnyugati részén, Zólyom megye felé, Losoncztól két órányira, regényes völgytelében, körülve van rengeteg s az esztrakosi hegyláncolatok, melyek a kilátást akadályozzák. Vára, mely most romban van, s a helynek nevét kölcsönzi, egy kőszirten áll, lábánál a város, slatta a Tugár patak, a vár építőjét a Dívényi család tartatik a építetése a XIII. századra helyeztetik. Emlékezik róla az 1559. trv. 23. art, az 1602. trvcs. 14. art. — Bál így írt földje: Sunt qui prohibeant, a familia Dívény, quae nomen cum

arce communicaverit, primum conditum fuisse. Jam etiam enim nulla ejus familia, quod suam mentis apud scriptores rerum Hungaricarum, prodit, tamen notum traditioni huc fidem derogare est. — Divén néven van egy omladozott régi vár, a Duna és Morva összefolyásánál, e várral van drága honunknak elfoglalása összefüggésben. Dévén morvára Dóvina s jelentése leány—pudla. Divény Nógrádban regényes hely, hajdan, kivált a XVI-ik században Balassa Menyhért alatt kalandorok hona volt.

A kis Nógrádnak kiterjedt völgyében, jó magas sziklának kellő tetejében áll Divény várának romja, míg alatta sok jó és rossz szeszence eleven tanja.

Esztergál helység. Nógrádvármegyében. Itt a magyarok bejötté előtt faszény késmű szilvok laktak s magukat Stránbóri—ördöstől lakosoknak neveztek. Innen Strébári—Esztergali stb. szilvául Doline Stréhare.

Fülek. Régi, omladékból heverő bástyákkal. Elője már 1246-ban mint vár, Ferenci szerint azonos lehet a felleg vagy magas várral. Láttam 1859. augusztusban a nem vallhatom, hogy magas volna, hanem erős, igen erős lehetett. Budai P. L. II. 82. lp. — Bál közöl mondat is följöle: e tájon — úgy mond — újaj őrlötetett, melyet egy füles nevű kutyra őrsített, a újaj rablóktól támadtatván meg, a füles elgathá őket, üldözöket vezetett tanyájukra s ezek rejtekhelyén itt oly kincsekre akadhat, hogy abból épült a vár a füles tiszteletére. — Szerintem inkább a fülszóból eredetibb neve, hallgatószerű, vigyázó, fülszöb toronyból állott s innét ful, fülek. (Not. 4. 74.)

tés tétellet az iparos tanoncok oktatása ügyében tett eljárásról, mely szerint a tervezett ipariskola felállításáig a tanoncok az ism. iskolába küldésének, a tervezett ipattanoda felállításához szükséges költségek fedezése céljából f. é. febr. hó 1-én a polg. iskola nagytermében bál rendeztetik; tudomásul vétetett: 6) Gescheidt Armin szobó, Fliegé Károly kárpitos, Tajthy János lakatos- és Trajbár Gusztáv asztalos mesterek a társulatba leendő felvételük iránt magukat az előzőnél bejelentették; az alapszabályok értelmében kifogástalanul felvették: 6) Karlik J. építőmester és tagtárs a nála 3 évre közműves tanuló felvett Khón Márkot bevezették; az előző által hozott intézkert erkölcsi oktatás után a nyilvántartásba vezetett: 7) Elnök jelentést tesz a társulat tagjainál inasodó tanoncok egybeírásáról, kik száma 82-on vannak. Ezek névsora az ismételt iskolába leendő szorgalmazás tekintetéből a városhatóságának átadatni határozott. 8) Előterjesztett Dobrik F. a társulati bemozdónak azon jelentése, hogy a tagsági díjak hátralekának ösztöngyűjtésére céljából bekért tagsági könyveket mind egyiktől be nem szedhet, mert többek által halogatás elutasított. Határozott, hogy ezen tagok újból felhívának s ha tagsági könyvecskéiket 8 nap alatt be nem mutatják, eddig befizetett tagdílményeik beletettleneknek fognak tekintetni, továbbá Fröhlich V. és Irinyecz J. vál. tagok kikötöttek, hogy az egy-let anyagi ügyeiről maguknak biztos tudomást szerezvén, erről a legközelebbi ülésnek jelentést tegyenek. 9) Indítványba hozott, hogy az inasstanoncok iskolába járásának ellenőrzése tekintetéből, számukra egy „értseítő“ könyvecske készítsék, melyben az illető tanonc erkölcsi viselése, szorgalma, de különben iskolába való járása havonként a tantestület által bevezetessék, melynek folytán a mulasztó tanonc a leltől tanuló éreim felől est helyreállítólal anynyval később lesz felzabandítandó, amennyi mulasztás az értesítőben veselve leand. Elfogadtatt a ily könyvecskeknek annak idején leendő kinyomtatása elrendeltetett. 10) Jöbblet a közgyűlés határnapjának kijelölése az elnök jogköréhez tartozik, de hogy ezen a társulat minden egyes tagja jelen lehessen, kéri a választmányt egy erre alkalmas idő ajánlása végett, a viszonyok tekintetbe vétele után a közgyűlés határnapjait f. é. március hó 25-ikét tésztet ki. Ezzel az ülés véget ért.

Közl.: Chikán Mikály,
ipartárs. Utkár.

A b-gyarmati tűzoltó-egylet évi közgyűlése.

(Február 2-án)

A tűzoltó évi rendes közgyűlése f. hó 2-án tartott meg a városban tanácstermében számos tag részvételével. A határozat képeesség constatálása után Kövy Tivadar főparancsnok, mint az egylet elnöke megnyitván az ülést, igen kimerítő jelentést tesz az 1879. évről. Igaz, hogy nagyobb változások az egylet életében nem történtek, de örvendés tudomásul vétük, hogy a tagok száma ez évben is növekedett, így jelenben a működő tagok létszáma 94. Az izraelita

polgárság közül a múlt évben egy sem lépett be, sőt számuk kevesebbet. Az eddig teljesített órág száma 1247. Az év lefolyása alatt 22 parancsnoki ülést tartott. A főparancsnoknak minden dologra kiterjedő jelentése után a számolás, mérleg és a vagyon vétele tárgyalás alá. Múlt évi összes bevétel 926 frt 53 kr.; kiadás 914 frt 3 kr.; pénzmaradvány 12 frt 50 kr. A vagyon 557 frt 98 kr., a teher 252 frt, ebbe nem érve a 3213 frt értékű műeszközöket, melyek a város tulajdonát képezik. A jövő évi költségvetés bevétele 714 forintban, a kiadás 708 forintban alapított meg. A mutatkozó deficit elhárítása a bálókra majálisokra nagyobb önként jövedelműre eseményekre bízatik. Több apró tárgy elintézése után a napirend leg-érdekesebb tárgya, a választás került eszényegre. Kövy Tivadar úr a tisztviselői keljelen beszámolván, a többi tisztviselő nevében is beadt lemondását. Azonban alig foglalta el Burinusz Mihály a város érdemes bírása a koronai szék, mely har-nyas éjlenek és közlekedéssel Kövy Tivadar választották meg az egylet főparancsnokaként. Kövy Tivadar úr emelkettől bezzédel foglalta el a főparancsnoki szék, melytől már többször megválni akart; busztván a tagokat egyetértésre, üdöztetkéségre. Zajos éjlen követte beszédét. Az egylet alparancsnokai ismét Baintner Ottó úr választott meg. A törzstisztek egy-öl-egyig megmaradtak. Tehát újból megválasztattak segédisztikéit és jegyzőit: Sztranyavszky Géza és Köröm László. Pénztárnokul: Antolger László, (kinek burgó működéséről külön jegyzőkönyvi elismerés és köszönet is szavaztatott), ellenőrtől: Horváth Danó, ügyész: Milovan János, orvosokul: Dr. Felcsenburger Feren és Dr. Heke József, mérnökul: Angyal József, őrtisztul: Opicz Károly, szertárnokul: Papp László. — A vezérekre külön szavazat lapok adattak be, melyek Baintner Ottó, Chikán Mihály és Horváth Danó tagokból álló szavazatszedő küldöttség által megválasztattak, vezérékél megválasztattak: Garam Jenő, Hágér Sándor (új vezér), Karlik János, Kommerell Gyula, Manósy Alajos, Mezey Ignác, ifj. Sulez Lajos, Szajkó Mihály, Tomesko Nándor és Villim József urak. A jegyzőkönyv hiteltelenségével Chikán Mihály és Horváth Danó bíztattak meg. A közgyűlés befejeztével, a tagok sorfalat képezték, s a közt az egyletnek annyi áldozatot bízott burgó főparancsnoka Kövy Tivadar és alparancsnoka Baintner Otto, a tagok zajos éjleni között hagyták el a városbába tanácstermét.

Köszönd., melyet Podhorosky György úr Hontmegye alispánja az ipolyság-kerületi f. hó 2-án tartott ipartársulati közgyűlést megnyitotta:

„Tisztelt Gyűlésezt! Nem mindennapi körülmények azok, melyek között jelenleg e teremben szót emelek; mert e nap van hivatal az iparos osztály munkásságának elismerését szolgáltatni. Ha örvendés jelen ségnek tekintetik ez mindenkor és mindenütt, úgy tagadhatlan, miszerint ennek nemzet-gazdasági szempontból majdnem kizárólag földmivelő, a ennél fogva az eleui esélyek mostohaságának annyira kitélt házának földén fokozott jelentőséget kell tulajdonítaniuk.

Európa más államait oly nagygyá és gazdaggá tevő iparosok fényes napjának örvendéses hajnala, a lefolyt évben Székes-Fehérvártól megtartott országos kiállítástanban szerelelt házánk egén is megjelent, sőt mi több, Hontmegye törvényhatóságát hármassugarával kereszte fel akkor, midőn a nevezett kiállítás bíráló bizottsága: Toldy Zsigmond úr kiválóan kezelt szentül savanyú vizeért, Lamy György úr kiváló ügy és esztetizsjeért, valamint Bussay Mihály csipész úr versenyekepes lábbeli készítményeért: bronz-érem, és erre vonatkozó oklevelekben szolgáltatnak ki a munka érdemlelt babérait. Urain! fogadják a hivatalombhoz áttett kitüntetést azon biztos kifejezett reményem mellett, mely szerint közel állunk azon időhöz, midőn az ipar házánk egyik dús jövedelem forrását képezzendi. Eljének ki!

A b-gyarmati ügyvédi kamara közgyűlése.

A balassa-gyarmati ügyvédi kamara már jelzett közgyűlést február 1-én a megyebáz kistermében nagyobb részt a helybeli tagok részvételével, — az ipolysági kir. törvényszék területéről csupán Hederváry Antal helyettes elnök, Kalmár Lajos és Gyura Adolf tagok voltak jelen; Losoncz, Szécsény és Szikráról senki, mely körülmény annál inkább feltűnt, mert a közlekedési utak most kifogástalanok, s a közgyűlés tárgyai oly érdekbeyágók, hogy a közöny azok iránt valóban indokolatlan. A közgyűlést Kövy Tivadar elnök az alkalmi beszéddel megnyitván, Farkas Ferencz titkár felolvasa a múlt évi jelentést, melyből kitűnt, hogy a választmány 18 rendi és 13 fegyelmi ülésben 517 folyó és 107 fegyelmi nyget intézett el; polgári ügyben ki rendeltetett 3, bünygyben 1 pártfogó ügyvéd; fölvetel végelt jelentkezett 9, a lajstromból kitűrtletett 4 ügyvéd, kettő elhalálozás, kettő önkényes lemondás folytán; ügyvédeljöltek közé felvétellett 8, kitűrtletett 13. A megtartott 4 fegyelmi végtárgyaláson ügyvéd ellen 3 esetben mondatott ki a vétkezés, 2 esetben írásbeli feddés, 1-ben pénzbünygy alkalmaszásával. — Ügyvédeljöltt ellen fegyelmi panasz nem emeltetett. Az 1879. évi 1892 frt költségvetésből felhasználtatott 1406 frt; 1880. évre pedig 15 frt tagdíj mellett előirányzatba vétetett 1490 frt. A kamara egélyalapja, melyhez ez évi fizetéséből a titkár 100 frt, az ügyész 50 frt s a pénztárnok 30 frtál járult, összesen 737 frtá rág. — A választmány a lefolyt évben az igazságügy miniszteriumhoz 12 érdemi előterjesztést intézett, ide nem számítva az ügyvédi rendtartás, módosítása tárgyában kidolgozott s részletesen indokolt javaslatát. — A polgári perrendtartás és végrehajtási eljárásról szóló törvényjavaslatra nézve, melyet véleményezés végett az igazságügyminiszter úr színtén megküldött, a választmány indítvány szerint, minthogy e törvényjavaslat szerkesztésénél mellőzve lön a közvélemény és szóbeliség nagy elve, elfogadásra nem ajánlatik, szükegtelen lévén időleges procedúra alkotása a már meglévő és novelláris uton javítható eljárás helyett. Ez indítványt, küzbevelőleg legyen mondva, a közgyűlés is teljesen magáévá tette. Az ügyvédekés terén tett tapasztalatainkat az évi jelentés rámutat a törvényhozás mostohaságára s

Balassócs helység. Óvár, Csallár, Busa, Zellő helységek közt, hegyek ölében, rege szerint, midőn helységet keresetek első alapítói, már abba akarták hagyni a keresést, midőn egy a fát vivő golyának e helyről való kirepülését jó jelnek magyarásván, itt, hol a tájban moosár-pócs volt, megülték a helyet, a golya és pócsról elneveztek golyapócsnak. Régi oklevelek e helyet nem említik. Határában lévő dűllők nevei: Rendő, Bagócs, Lázortvány, Kőkereszt, Falszeje, Hoszák, Kertmagi, Szoknyás, Sz. Gellért hegye, Kis és Nagy Csajja, Kosik (szláv szó, kősemet jelent), Gyurka völgye, Fekete fák, Mely patak, Bólinka (szláv szó, völgyecskét jelent), Asszony kutja, Golla, szláv nyelven Docán.

Hársas hegy. Nógrádban a kisterennei határban, magas hegyeknek szakadéka, agyaggal kevert kővecsből. Teteje valamikor sűrűn volt borsákkal beültetve és még hársfátókék vannak gyomrában. — Jankovich emlékezik (a T. Gyűjtemény 1828. I. K. 25. lp.) e helyről.

Imahegy. Varsányban szép uri lak mögött egy vadírógas magas hegy. Monda szerint: ha megkondult az eszharang zenéje, két leánya szokta esti sétáját arra tenni, s térdre hullva a legistább és legburgóbb imádsággal lelki kéj között égi szorelemre lelkeölöni.

Belp imahegyrnek keresztelt őtet,
A névtelen bérce magas fokát;
Szent frizület áll eszta ormán,
Hé imára intvén a jövőt,
És tőrdre a világ szájában
A néhai bajokkal küszködöt;
S mint imahegy őt a népek utján
S ormán szent regék mészája ül.

Lászlófal

Kékkő mezőváros. Neve német nyelven Blauenstein, vagy Plauenstein, avagy Plobenstein, szlávul Mudri kamem; nevét egy kékeszint kősziklák hegyétől kapja, melyen hajdan nagy kiterjedésű s erde vár állott, ennek romjait láttam 1859. augusztusban; köbldja, sáncza, vasakapja megvannak. Kintézés délnék Balassa-Gyarmat felő gyönyörű, hajdan bástyánál szolgált a bányavárosoknak.

Leánykút. Póstyáni gyógyforrás mellett egy hegysziklába vizmorító hely. Egy rege így magyarázza nevét: Bolkónak volt egy leánya Horca — idő Szent István kora — dús birtoka nagy tekintetű szerzett az apának, de durvasága mindenkit elriasztott magától. Leányát szolgálói munkára alkalmazta. Horca érezte a kín fáradaimait, de belsőjebe a keserű öröm mellé a sors méréses cseppeket is — szerelmet adván, nem panaszkodott. Imre nevű volt az, ki szívében érzéseit így ébreszté. Horca Imrejét csak néha láthatta egy kútnál, hová vizet meríteni járt. Történt azonban, hogy Imrének el kellett hagyni a vidéket. E kútnál jötték össze búcsuzni. Midőn itt eszest szívkéi panaszt adak egymásnak, s könyeik cseppeivel ástatták a földet, hirtelen megszólalt őket egy hang — ez a szent király volt. — Viruljon élettek, mondá ő, menjetek haza, s mondjátok meg, hogy akaratom a ti egyesültétek. Szent István akaratát alázattal teljesíté Bolko. Azóta e leánykúthoz évenként Szent István nap előtti eső járnak ki nők, kik bason titkos kívánságoknak szent oltalmáért eszednek.

Maskova helység Nógrádban. Monda szerint e helyet egy Moszkvából jött (oroszboni) kereskedő alapította, mások szerint itt Moszkvából jött gyarma-

tosok telepedtek meg, s hogy ez 1344 előtt történt, midőn Nagy Lajos azt rendelte, hogy a muzsika és lengyel kereskedők s népek Magyarországra tovább ne mehessenek portékáikkal, hanem csak Kassa városáig, és ottan azokat lerakni vagy eladni tartoznak. (Fejér. Cod. Dipl. T. IX. V. I. p. 211.) Szerintem Maskova mint Moldva, Aban, Macedonia, Torontál idegen tartományok neveit viselik.

Maskál. Hegy Nógrádban, Koad falu határán kezdődik e nevezetes nagyságu hegy, innét Nagyszál a neve, alján a Duna vize folyik és Vác város fekszik. E hegy Pestmegyét Nógrádtól választja el, hajdan csallagvizsgáldóval, jelenleg jeles kőbányával, melyből a budapesti lánchíd oszlopai kerültek. E hegy Gömörig terjed s befoglalja Szanda, Saigó és Karancs hegyeket.

Ordas, helységek Nógrád és Pestmegyében. A mongolokra emlékeztet, náluk a Tatán—kunyós kerületben a legészlebb helyet nevezik ordasnak. (T. Gyűjt. 1839 IX. 7. 6. lap) Orda 1211 személynév Magyarbonyban a test folyékony mozgásának megzúntatése — oltás, a tej megtörődése orda, a nyugvó állapotba helyezett megköltöt homokföldet nevezik ordasnak.

Pap hegye Nógrádban Kékkő vára felett kalváriával. (Láttam 1859. augusztus 10.) Monda szerint Kékkő egykori papja a vár aljáról a hegy tetejére megpibenés nélkül egy huzamban ment fel a emlékre neveztek el.

Emlékezik a hegy
Borcas tetejéről,
Mint egy vén ősről
Nagy meosza név el.

Remetehegy. Nógrádban Fülek mellett egy nagy-szerű hegy. Gömörmegyével határos, magaslata erővel van borítva. Azelőtt régen Bolgárhégynek hívták, azon-

mindazon hiányokra, mik az ügyvédek erkölcsi és anyagi prosperitójának útjában állanak. Az ügyvédek létszáma évről évre szaporodik igazságszolgáltatási és közigazgatási politikánk azonban miféle gondolat azzal, hogy a diplomátikus egyének ily nagy száma a közjó érdekében az ügyvédi kívül más pályán is előnyösített alkalmazást nyerhessen. Az ügyvédi kar köztársasági jövedelme után tömördek adóval van megtervezve, a társadalom ezen kívül a humanizmus terén is felelős a közjóért. A felek képviselőitében erkölcsi és vagyoni felelősség terheli a bírálása elöljáróság kiképzésére fordított tömördek áradatosságát és költészet, a kereset bizonyítatlanságának kockázata, a sokféle szakszolgálati járó és ezért hamar kimerítő munka a jövő bizonyítatlansága az ügyvéd munkájának aránylag nagyobb díjazását igényelnek, ennek méltánylása sok bíró, ügyész, érdekelten.

A jelentés nem szűkülödik a helyzet gyökeres javítására szolgáló gyakorlati javaslatokban, de lapunk kímélt tero a részletesebb nem enged meg.

Föl kell azonban még röviden említünk, hogy a kamara a közjegyzői intézményt hazai viszonyaink közt céltávesztettnek, drágának, és olyannak deklarálja, mely az előbb csak ritkán előforduló, de most napi rendben lévő álljogügyeket szentesíti. Jogos panaszt emel a kamara az adófelügyelőségek törvénybe ütköző eljárása ellen is a sorrendi tárgyalásoknál az adóhátrétegek kimutatását illetően.

A közgyűlés ügy általánosságban mint részleteiben egyhangúlag elfogadta a fentebb említett, Harcos, Hedervár, Reményfy, Gyura és Kalmár felszólalásai inkább csak megvilágításul szolgálva a vázolt helyzetnek, a támogatásul a további teendőkre nézve.

A múlt évi számadásokat illetően mintán azok föltérővizsgálva, rendben találtak, a közgyűlés a pénztárnoknak megadta a föltérővényt. S mintán a f. évi költségvetés is megvizsgáltot, s azon indítvány, hogy a törvényjavaslatok véleményezése, a jogszolgáltatás és ügyvédek terén tapasztalt hiányok orvoslása tárgyában teendő egyöntetű megállapodások végett Budapestre a kamarák küldötteiből központi bizottság alakítása, szabatos formulázás végett a választmányhoz utasított, a közgyűlés elnöki zárbeszédével déli 12 1/2 órákor berekesztetett.

Megjegyeztük, hogy a hallgatóság között dr. Molnár Ferenc kir. ügyész úr és több jogász jelen volt, a gyűlés folyamatát nagy érdeklődéssel kísérték. K.

Válasz Bodnár István úrnak a 4. számban közölt felhívására.

Mídon a szeker mázálás a tized mértékben bekövetkezett, mindent elkövettem, sőt komolyan ellenőriztettem az ellen, hogy t. közszén fogyasztóimat a mázálattal processzustól megóvjam.

Felkértem a megyei alispán és főjegyző urat arra, hogy szíveskedjék nekem azon igazolványt kiadni, melyben mentve lesz a vevő fel is a közszén meg-

mázálattól; de hasztalan volt erre vonatkozólag minden lépésem, mert én sem arra sző igazolványt, de még kevésbé azt sem tudtam megadni, valjon követlen szükséges-e a közszén mázálattól.

En azonban mint odáig, egy autót is, meghagytam farsavasimnak azt, hogy megmázálata nélkül egyenest a fogyasztókhoz szállítsa a közszén; annál is inkább, mert sokan panaszkodtak a megmázálattal ellen.

Mikövetkezőt ebből? Itém nézve a legnagyobb kellemetlenség. Először protestáltak igen sokan, hogy a szekerek nem számítottak is az összes teherből. Ekkor oda nyilatkoztam, hogy consumenseimnek régi óhajja, más részről a mázálási túljadon emberével és városi hajdúkkal lecselődtek azon közszén farsavosokra, akik egyenest consumenseimhez, és nem a megmázálattal helyére mentek, azoknak a lovakat kifogták, vagy más szalagot szedtek el, a végre a legkevesebb büntetés 1 frt volt.

Nár pedig, ha azon fuvaros a ki naponta 1 ft. 60 l frt 80 kr fuvarbérből 1 frt veszít, nem érdemes, hogy közszén fuvarozzon. Ugy is lett, az eredmény az volt, hogy a fuvarosok strikáltak. Pedig én fuvaros nélkül egy nap sem lehetek el, már azért is hogy a gőzmozgókot kielégítem, melyekkel szerződéseim vannak, s közszén hiány miatt, érzékeny büntetésnek ne legyek kitéve.

Hogy ez ne történjék, nem kényeztettem és nem akadályoztam többé a megmázálattal, azonban tiszteltem kiadtam azon rendeletet, hogy a bányánál felszedett szént a szállító levélben pontosan vezessék be a b. gyarmati megmázálási ellenőrzése végett. A gyakorlati azonban következőkre tanított és pedig:

Bányánál a megmázálási pontonon történi. Igen ám de azután b. gyarmaton a mérleken 10 1/2 mázsa helyett 11 1/2 mázsa megmázálattal, a többletet egy consumens se akarta fizetni, és a vitatkozásnak se hozza se vége nem volt. Ily bajok nem annyira engem, mint a fuvaros gerjeszték, mely attól eltérni sehogys sem akart, hogy azon többlet u. mázsa szénért, a melyet 6 2 1/2 mérföldről szállított be, fizetést ne kapjon, már pedig tessék megengedni, ha oda nyilatkoztam, hogy a legnagyobb része a t. közszénnek ily eljárást követelt.

Vannak consumenseim, a kik most sem kívánják a megmázálattal, meg elégedve azon mérsékl, a mely a bányánál csaküszöltek. De ezek pártolják a közszén fuvarosokat s ha a mázsa bíról vagy hajdó kényeztetik is a megmázálattal, ekkor ezek erősen eljárnak, mint a többi közt Kék László barátom is. Mind ezeknek közszénvet nyilványított, hogy meg szűntették a megmázálattal, engem pedig megóvni a sok kellemetlenségtől, a mi több, engem vagy amint Bodnár I. úr írja, tiszteltem a gyauusitástól.

Továbbá arra kérem ügy Bodnár I. urat, mint áltálában minden tisztelt megrendelőimnek annak a gyauusnak, mintha nekem csak távol akaratom volna is a t. közszén meg rövidíteni, ne méltóztassék helyt adni. Névem renoméjé se 10 se 100 ezer mázsaért pengérré tenni nem fogom, de ébajtom, hogynevez utódaimnak is tisztán maradjon, mint én szerencsés voltam est 20 év alatt megörizni.

Végül t. consumenseim megnyugtatóan azon nyilatkozatot teszem, miszerint legközelebb idő alatt bányánál egy tizedes mérleget állítok fel s így nem csak a közszén meg, de magamat is megszabadítani reméltem azon sok kellemetlenségtől, mit a mostani megmázálattal rendszer okoz.

N. Rórisz február 4 én.

Mescha András.

Hírek.

Hymen. Paczoly Gyula bontmegyeli aljegyző eljegyezte Liebtöckli Antónia kisasszonyt, Liebtöckli Károly ca. kir. őrnagy örökbe fogadott bájos leányát.

A Langné-Hummer Franciska nőnevelő intézetében jan. hó 31-én megtartott táncpörbe, mint jeleztek, a szűllők általános megelégedését nyerte meg. Langné-Hummer Franciska asszony, aki városunkban a nőnevelés terén már annyit érdemeket szerzett magának, a táncintézmény művészetét is alapos kekre birta. Valóban Sombory Adolf táncmester úr megérdemelt az elismerést. Kiváló tehetséget tüntettek fel a testmozgás művészetében: Bogovich Emma, Szerény Gizella, Martonfalvy Irma, Frónay Margit, Zeke Evi, Alk Berta, Villi Marietta, Fáy Blanka és Zubovits Jenő; általában pedig a növendékek mindannyian ügyesen és szépen mozgáltak.

A február 1-én tartott iparegyeteli bál B. Gyarmaton. Egy jól sikerült bálnak hű képét papíron leírni, sokkal nehezebb feladatnak tűnik, mint a szerelem ömlengéseit dalba önteni, mint nagy tetteket történet írői hűséggel megörökíteni. A phraisiokban kimerült referens azzal kezd, hogy a bál pompásan és fényesen és ki tudja hogy, — sikerült, a szűllők sorolja a helyközörmő bájos és kedves tagjait, többnyire betűrendben. (Mert jaj nekik!) Ezzel aztán megvan a referáda. Ösmervé azonban a szerkesztő úrnak egyetlen veres pályabizást, magam se akarok a phraisiok tömökegbe bonyolodni, hanem, én is röviden azzal kezdem, hogy a b. gyarmati általános iparegyetel által f. hó 1-én rendezett bál fényesen és pompásan sikerült. Az iparosok ünnep volt ez, melyen az iparosok kezelt fogtak egymással és a nem iparos közönséggel, hogy a magyar iparnak kölcsönösen érvényt fognak szerezni a jövőben. Tehát az iparos eszmék érvényesítésének előleges áldomásának tekinthető a bál, melyen minden bázisban örömlő polgár jól érezte magát. A szépen díszített polgári iskola terme este 8 órakor megnyilván, csak hamar megtelt szűllők közönséggel, mely habár a társadalom külföldi ösztályából is volt szem mezdve, föstelenül nézett az ügyesen rendezett s lefolyandó mulatság elébe. Szerény Gáborné 8 nagy-ság szép családjával pont 8 órakor megjelent. Az

iparegyetel alelnöke s a bárendező bizottság alelnöke egy küldöttség élén szép szavakban üdvözölték és a néki szűllőket csokort (mely a lovasok tanítóképzése keretéből került ki) átadta, bevezette a fényes terembe. Ez eszel megújult a táncmulatság. A közönség folyvást érkezett s lassan azt vetők észre, hogy a polgári iskola 60 □ 61 területre egészen szűk lett. A sok táncos ütközés, labbagdosas azonban nem fogott ki a jókedv áradatát. 97 pár táncolta a negyeseket 4 óráigban, s ekkor iparkodtak a szépek nevét feljegyezni, azonban törekvésük meghátsult, mert míg az egyik sort végig jegyezték, addig kitört a viharos csárdás és a szépek egy még szebb harmóniába folytak be. — A táncmulatság csak a reggeli órákban ért véget s 200 frton felüli jövedelmet hozott az iparnakoda javára. A részletes számadást, a t. föltérőszűllők neveit a jövő szám-ban tesszük közzé.

A rendező bizottság köszönetet azaz: 10. Nagy Gábornak ki a karzatot és a díszes transz parentot, Molnár Józsefnek ki két tapétát adott, és a csillárt, Fillegi Károlynak, ki a terem díszítését végezte és a ruhátári kezeléséből 19 frt 3 kr jövedelmet adott át ezen nemese szűllő, Hannus Lajosnak, ki a csillárokból 160 drb gyertyatartót, Keiser Fülöpnek, ki szűllőket és gaszirt, Kovácsik Józsefnek ki a bor aláírásával farsadonot, Langné Ilm. Franciskának ki a kisorsolt 2 asszalt adományozta, mely kisorsoltatván 12 frton jövedelmezett. Továbbá azoknak, kik a felajánlott bort bál küldötték u. m. Aninger testvérnek, Angler Ferdinánd, Frólik Vilmos, Imrayecz József, Figler József, Wath László, Ticsinaky Józsefnek és Filler Lajosnak ki a felajánlott fél akó bort kézsépszenben váltotta meg.

A iparegyeteli bál rendezőbizottság ezennel köszöti, hogy a f. hó 1-én tartott bálna a Langné-Hummer Franciska által az iparegyetel javára adományozott 2 csinos asszalt kisorsolás alkalmatosságnak találta, a kisorsolás f. hó 5 én 18 bizalmi férfi előtt ejtetett meg. Ez alkalommal Karlik Marietta, Karlik János úrnak 5 éves kedves kis leánykája bűzta ki a nyord számokat, még pedig a 21 és a 121-ik számot. Felkértem az ezen számú sorsjegyek tulajdonosait, hogy a tárgyak átvételét Karlik János úrnak 8 nap alatt jelentkezzék, különben a tárgyak az egyeti vagy szaporitására fognak fordítani.

A városi inszégügyi bizottság. Melt szombaton január 31-én tartotta a városi inszégügyi bizottság a megyei központi inszégügyi bizottság utasításai értelmében alakuló ülését a városban tanácstermében. A városi képviselő testület u. hó 27-ik közgyűlésén megválasztott tagja a bizottságnak: elsősorban az utasítások értelmében elnököl: Barisz Mihály mint város bíró, Imády Károly, Simko Frigyes, Nedics János, Deutch József mint helybeli lelkészek; Vilim József és Steiner Gábor mint tanítók; és Hudecz Zsigmond mint közgyűm. Továbbá Balogh Gyula, Nagy Gábor, Bradszver János, Elfer Ede, Turcsán János, Reisz Jakab, Galgóczi János, Klein Lipót, Karlik János Dáni Nándor és Filler Lajos mint vár. képvis. testületi tagok. Az ülés Steiner Gábor és Vilim Józsefektől jegyzőközl, és Elfer Edgtől pénztárnokai megválasztván, a bizottság azzal kezdte meg munkálkodását, hogy annak egyik részét bármás csoportba osztva a város negyedei szerint kiküldie oly csélből, hogy a munkaképes és munkakép-telen szűllőkönkét felszámolja s egyidejűleg az adakozási ívek körözését eszközölje. Továbbá: feltérte jegyzőkönyvet a kösp. bizottságot, hatna oda a m. közgyű. bizottságnál, a végett, hogy a munkaképes szűllőkönkét kézművesek esetleg nyújtassék alkalom a foglalkozásra illetőleg bármily szűllő kereset forrásokra. A szűllőkönkét csélzűllő élelmiszerkészítéséssel népkonyha felállítására nézve, érintkezésbe lép helybeli élelmiszekkel. A bizottság állandóan minden szombaton déltől 2 órakor tartja ülését a jegyzőkönyvileg referál a központi bizottságnak a helyb. főszolgabíró által utján minden csélbűllőben.

A hírhedt magyarról liposi "Gartenlaube", mely vagy két év előtt, minden magyarember lelkében mely megborzoltatózott szűllő csikket miatt, kitiltottak az országából: jabbban engedélyt kapott ismét megjelen-hetni a magyar állam területén, mely "erfreulichen Ereignis" t. nagy bűllőval tudatja Ernst Keil úr utóda, a Transleithanische Buchhandl"-el. Reméljük, hogy közönségünk, s kiváltságos a bázisban értelem magyar könyvkereskedők, nem vesznék tudomást ezen legújabb "Ereignis" ról, melyre különben is szűllő szűllőnek. mert van már bál! Isteneke elég magyar képmé lapunk; így különösen a "Gartenlaube" mintájára alkotott Mah-ner féle "Képes Csallád lapok", mely rövid másfélév alatt oly nagy közönséget hódított magának, hogy ma már egyike a legelérjedtet lapoknak az országban. De ezen redikvili siker, mit ily példátlan rövid idő alatt elért, méltán kiérdemelt jutalom volt, mert nagy tartalma s csinos kiállítás mellett előzetesen Ára is oly csekély, hogy még e tekintetben is versenyben a külföldi válatokkal. — Mindenesetre megérdemli, hogy egy magyar család köréből se hiányozzék.

Új zeneművek. Táborasy és Parnoch zenemű-roskodásában Budapestben megjelent: Székely Katalin. Erredit operett. Ezehangra szongorakézzel vagy szongorára küllő szerző Erkel Elek. Szűllőgit íris (Ká-csáy Sándor. Tis dal: 1) Szűllő és élet. 2) Édes kedves kis házám. 3) Szűllőben két indulat. 4) Az én szűllő. 5) Tisztelet édes kis lány. 6) Árra kis lány, szűllő Árra. 7) Egy csallódás nem halál. 8) Kupat ragadt. 9) Kis pacsipta édes társam. 10) Nem megnem van. Ára 1 frt 50 kr. Ezen operett a budapesti nép-szűllőházban nagy tetzés mellett adták elő.

Áthelyezés. Topcscher Győző kir. főmérnök s N. grádmege tiszteletbeli főmérnök a kasai kir. mér-nöki hivatalba helyezettett át főmérnöki, s helyét Engel-mayer Adolf foglalta el. A főmérnök á. márcs. 1-én hagyja el városunkat és hivatalát, melyet mind végig kitűnő szorgalommal és farsadhatlan tevékenységgel töltött be.

ban a múlt században itt egy remete lakván, ki itt jeles álltérvények és oltásokkal töltötte idejét, mígmen 70 év előtt rablókól kivégeztetett, erről azóta Remete-hegynék hivatal, tartózkodási helyét maig egy jeles gyűllőcső kert jelöli. (F. L.)

Sámsón. Vár Nógrádmegyében, másnént Fojérkö-nek is hívják. Az egésznek ma már dűledékei látszanak. Nevét II. Béla alatt 1132 előtt Sámsón pártos főembertől vette. Boris pártján lévén, II. Bélával sokszor össze-tűtött, egy ízben annak sátrába is betört, de Buda nevű főember szűllőjára megugrasztotta. Mondják itt e helyen halt is meg.

Tarján helység Nógrádmegyében, Salgó mellett, innen Salgótarján neve. Salgó helység. kősziki Nógrád és Gömör közt a Mátra egyik orsó ágán. Regé szerint e hely egy tar-leány építménye, innen tar-leány, tarján; de e hely meg volt már a török világ előtt. Tarian 1246 ban mint falu előfordul okleveleinkben. Sok hely van e néven Const. Porph. (de adm. imp. o 40.) a magyar bad 5-ik csapatát nevezi Árpád korában Tarian-nak; ily nép gyarmat elhelyei leginkább Gyűgyűs, Tisza, Salgó táján, Hovecs, Nógrád és Borsodmegyében keresendők, de Komárom és Bihar is bírnak ily hely-vevőkkel, Dugonics a Kunok egyik főlovezését említi Tarján néven Árpád idejében. Tarian 1206 V. R. 289. g. f. a. Bihar vidékén. Tharján 1266. f. u. Győrmegyében Tarian mellett.

Uhorzka helység Nógrádban, Bál szerint: quasi vicum Hungaricum dioces, tametsi a slavica habitatur. Csehek berohanásai előtt magyarok lakhattak. Uhorzka töl helység hegyes vidékél Uhor—u. hora U—mellett, hora erdő; mert a szűllők hegyes és erdők közé szorítottak. U—hor—ugar. (Okrocsky puchoi ev. lőkész.)

Vérhásty. Hásty Divény váran Nógrádmegyében. 1576 ban Mustafa, Balassa vitések ellen a töl hadi mozdulatait mált haragra gerjedvén, Divényt ostrom alát vette, s oly kegyetlen harcztot vitt, hogy vérpatákok folyának a bástyán lo. (Mocsary II. k. 84. lp. Bál Mátyás szerint Vérhástyának hivatik 57. lp.)

Zavoda helység Nógrád, Nyitra, Hars és több megyében. Jelentés a szűllő za—voda—vis mellett. Závod hajdan személynév is volt. Zavoda vis melléti helyeket jelent. Tencsében Zavoda a Vag vis jobbpartján fekszik

tés történt az iparos tanácsok oktatása ügyében tett eljárásról, melysért a tervezett ipariskola felállításáig a tanácsok az ím. iskolába küldésének, a tervezett ipattanoda felállításához szükséges költségek fedezése céljából f. é. febr. 1-én a polg. iskola nagytervében bál rendeztetik; tudomásul vétetett: 5) Gescheidt Armin szabó, Fliegl Károly kárpitos, Tajthy János lakatos és Trajbár Gusztáv asztalos mesterek a társulatba leendő felvételük iránt magukat az előknél bejelentették; az alapszabályok értelmében kifogástalanul felvételtek. 6) Karlik J. építőmester és tagtárs a nála 3 évre közműves tanulól felvett Khón Márkot beszedőitelti kéri; az elnök által hozzá intézett erkölcsi oktatás után a nyilvántartásba vezetett. 7) Elnök jelentést tesz a társulat tagjainál inasodó tanácsok egybeírásáról, kik száma 32-on vannak. Ezek névsora az ismétlő iskolába leendő szorgalmazás tekintetéből a városbátóságának átadatni határozatolt. 8) Előterjesztetett Dobrik F. a társulati bemondónak azon jelentése, hogy a tagsági díjak hátralékának összeegyeztetése céljából bekért tagsági könyveket mind-egyikből be nem szedette, mert többek által balagtól elutasított. Határozatolt, hogy ezen tagok új-ból felhívottak s ha tagsági könyveiket kéltet 8 nap alatt be nem mutatják, eddig befizetett tagilletményeik befizetetleneknek fognak tekintetni, továbbá Fröhlich V. és Irinyecz J. vál. tagok kiküldetnek, hogy az egy-let anyagi ügyeiről maguknak biztos tudomást szerezvén, arról a legközelebbi ülésnek jelentést tegyenek. 9) Indítványba hozott, hogy az inas-tanácsok iskolába járásnak ellenőrzése tekintetéből, számukra egy „ért-tesítő” könyvecské készítésék, melyben az illető tanácsok erkölcsi viselése, szorgalma, de különösen iskolába való járása havonként a tantestület által bevezetéseék, mely-nek folytán a malasztó tanácsok a leltel tanuló évein felül ezt helyreépítőlőg annyival később lesz felszaba-dítandó, amennyi mulasztás az értesítőben vesztve le-ond. Elfogadtatott s ily könyvecskéknök annak idején leendő kinyomatása elrendeltetett. 10) Jóllehet a köz-gyűlés hatánapjának kijelölése az elnök jogköréhez tartozik, de hogy ezen a társulati minden egyes tagja jelen lehessen, kéri a választmányt egy erre alkalmas idő ajánlása végett; a viszonyok tekintetbe vétele után a közgyűlés hatánapjával f. é. március hó 25 díko-tizetett ki. Ezzel az ülés véget ért.

Közi: Chikán Mihály,
ipartárs titkár.

A b.-gyarmati tűzoltó-egylet évi köz-gyűlése.

(Február 2-án)

A tűzoltók évi rendes közgyűlése f. hó 2-án tar-tatott meg a városbát tanácstermében számos tag rész-vétel mellett. A határozat képesség constatálása után Kövy Tivadar főparancsnok, mint az egylet elnöke megnyitván az ülést, igen kimerítő jelentést tesz az 1879. évről. Igaz, hogy nagyobb változások az egylet életében nem történtek, de örvendetes tudomást vet-tük, hogy a tagok száma ez évben is növekedett, s így jelenben a működő tagok létszáma 94. Az israelita

Saláhoca helység. Ovár, Csalar, Buss, Zello hely-ségek közt, hegyek ölében, rege szerint, midőn egy-séget kerestek első alapítói, már abba akarták hagyni a keresést, midőn egy a fiát vívó golyának a helyről való kirepülését jó jelnek magyarázván, itt, hol a tájban mozdul—pócs volt, megülték a helyet, a golya és pócsról elneveztek golyapócsnak. Régi oklevelek a helyet nem említik. Határában lévő dűllők nevei: Rendő, Bagócs, Lásorivány, Kőkereszt, Falucseje, Hoeszak, Kertmagi, Szoknyás, Sz.Gellérti hegye, Kis- és Nagy Csaja, Kosik (szláv szó, kosarat jelent), Gyurka völgye, Fekete fák, Mély patak, Bóliuka (szláv szó, völgyecskéket jelent), Amzony kutja, Golla, szláv nyelven Docán.

Hársas hegy. Nógrádban a kisterennei határban, magas hegyeknek szakadéka, agyaggal kevert kövec-sből. Teteje valamikor sűrűn volt hársfákkal beültetve és még hársfátokét vannak gyomrában. — Jankovich emlékezik (A T. Gyűjtemény 1828. I. K. 25. lp.) e helyről.

Imahegy. Varsányban szép uri lak mögött egy ravdírágos magas hegy. Monda szerint: ha megkondult az eszharagos zenéje, két leányka szokta esti sétáját arra tenni, s térdre hullva a legtisztább és legbuzgóbb imádsággal lelki kő között égi szerelemre lelke-ülni.

Képz imahegyek keresztelik őket,
A névtelen bírcs magas fölött,
Szent feszület áll azóta ormán,
Hő imára intvén a jövőt,
És tárterre a világ szájában
A néha bajokkal tűzöddet;
S mint imahegy ői a népek ajkán
S ormán szent regék muzájja ül.

Lászlavai

polgárárg közlő a múlt évben egy sem lépett be, sőt számuk kevesebbedett. Az eddig teljesített órág száma 1247. Az év lefolyása alatt 22 parancsnoki ülés tar-tatott. A főparancsnoknak minden dologra kiterjedő jelentése után a számadás, mérleg és a vagyon véte-tett tárgyalás alá. Múlt évi éves bevétel 926 fti 53 kr.; kiadás 914 fti 3 kr.; pénsmaradvány 12 fti 50 kr. A vagyon 557 fti 98 kr., a teher 252 fti, ebbe nem érve a 3213 fti értékű műszközöket, melyek a város tulajdonát képezik. A jövő évi költségvetés bevétele 714 friban, a kiadás 766 friban alapított meg. A mutatózó deficit elhárítása a bálóra majáli-sokie segélyből önként jövedelmező eseményekre bizat-tik. Több apró tárgy elintézése után a napirend leg-érdekesebb tárgya, a választás került szőnyegre. Kövy Tivadar úr a tisztviselőkkel teljesen beaz-moltván, a többi tisztviselő nevében is beada lemo-nást. Azonban alig foglalta el Buriusz Mihály a város érdemes bírja a korelnöki széket, máris har-sány éljenek és közlekedésével Kövy Tivadart választották meg az egylet főparancsnokául. Kövy Ti-varad úr emelkedett beszéddel foglalta el a főparanc-snoki széket, melytől már többször megválni akart; buzdítván a tagokat egyetértésre, áldozatkészségre. Zajos éljön követte beszédét. Az egylet alparancsno-kául ismét Baintner Ottó úr választatott meg. A törzstisztek egy-öly-egyet megmaradtak. Tehát új-ból megválasztattak segéd-tiszteket és jegyzőket: Sztra-nyavszky Géza és Köröm László Pénztárnokul: An-linger László, (kinek buzgó működéséért külön jegyző könyvi elismerés és köszönet is szavaztatott), előn-dóul: Horváth Danó, ügyészül: Milovan János, orvosokul: Dr. Felsenburg Feren és Dr. Heke József, mérnökul: Augyal József, őrtisztül: Opicz Károly, szertárnokul: Papp László. — A vezérekre külön szavazat lapok adattak be, melyek Baintner Ottó, Chikán Mihály és Horváth Danó tagokból álló szavazatszedő küldöttség által megválasztatván, vezérékkel megválasztattak: Garam Jenő, Hager Sándor (új vezér), Karlik János, Kommerlér Gyula, Mandóczy Alajos, Mezey Ignác, ifj. Salcs Lajos, Szajkó Mihály, Tomesko Sándor és Villim József urak. A jegyzőkönyv hitelesítésével Chikán Mi-hály és Horváth Danó bizattak meg. A közgyűlés be-fojeztetvén, a tagok sorfalist képezték, s a közt az egyletnek annyi áldozatot hozott buzgó főparancsnoka Kövy Tivadar és alparancsnoka Baintner Otto, a tagok zajos éljenek között hagyták el a városbát tanácstermét.

Beszéd, mellyel Podhorszky György ur Hontmege alispánja az ipolyag-kerületi f. hó 2-án tartott ipartársulati közgyűlést megnyitotta:

„Tisztelet Gyűlekezeti! Nem mindennapi körülmé-nyek azok, melyek között jelenleg e teremben szót emelek; mert e nap van hivatta az iparos osztály mun-káságának elismeret szolgálatai. Ha örvendetes jelen-ségnek tekintetük ez mindenkor és mindenütt, úgy tagadhatlan, miszerint ennek nemzet-gazdászati szem-pontból majdnem kizárólag földművelő, s ennél fogva az elemi esélyek mostoha-ságának annyira kitett ha-zánk földén fokozott jelentőséget kell tulajdonitannuk.

Kékkő mezőváros. Neve német nyelven Blauen-stein, vagy Plauenstein, avagy Plobenstein, szlávul Mudri kamom; nevét egy kekszintű kősziklás hegytől kapja, melyen hajdan nagy kiterjedésű s erős vár állott, ennek romjait láttam 1869. augusztusban; kőhidja, sáncza, vaskapuja megvannak. Kínézese délnök Balassa-Gyarmat felő gyönyörű, hajdan bástyául szolgált a bányavárosoknak.

Leánykút. Póstyénai gyógyforrás mellett egy hegysziklába vizmerítő hely. Egy rege így magyarázza nevét: Bolkónak volt egy leánya Horosa — idő Szent István kora — dő birtoka nagy tekintetet szerzett az apának, de durvasága mindenkit elriasztott magától. Leányát szolgálói munkára alkalmazta. Horosa érezte a kis farsadalmait, de belsőleg is a keserű öröm mellé a sora méződés cseppeket is — szerelmet adván, nem panaszkodott. Imre nevű volt az, ki szívében érzéseit így ébreszté. Horosa Imrénjét csak néha láthatta egy kútánál, hová vizet meríteni járt. Történt azonban, hogy Imrénnek el kellett hagyni a vidéket. E kútánál jöttek össze búcsuzni. Midőn itt sebzett szívük panaszát adák egymásnak, s könyvek cseppjeivel áztatták a földet, hirtelen megszállta őket egy hang — ez a szent király volt. — Viruljon életek, mondá ő, menjetek haza, s mondjátok meg, hogy akaratom a ti együtlésétek. Szent István akaratát alázattal teljesíté Bolkó. Azóta e leánykúthoz évenként Szent István nap előtti este járnak ki nők, kik hason titkos kívánságoknak szent oltalmáért eszednek.

Maskova helység Nógrádban. Monda szerint e helyet egy Moszkvából jött (oroszban) kereskedő alapította, mások szerint itt Moszkvából jött gyarma-

Európa más államait oly nagygyá és gazdaggá tevő iparosok fényes napjának örvendetes hajnala, a lefolyt évben Székes-Fehérvárról megtartott országos kiállít-sában szeretett hazánk egén is megjelent, sőt mi több, Hontmege törvénybátóságát harmas sugarával kereste fel akkor, midőn a nevezett kiállítás bíráló bizottsága: Toldy Zsigmond úr kiválóan kezelt esztétói sava-nyú vízeért, Lamy György úr kiváló ügyv és econo-mistjeért, valamint Bussay Mihály csapás úr ver-senyképes lábbeli közistményeieit: bronz-érem, és erre vonatkozó oklevelekben szolgáltatott ki a munka ér-delemlett babérait. Uram! fogadják a hivatalomhoz áttett kiténtetést azon biztos kifejezett reményem mel-lett, mely szerint közel állunk azon időhöz, midőn az ipar hazánk egyik dús jövedelem forrását képezendi. Eljenek!”

A b.-gyarmati ügyvédi kamara közgyűlése.

A balassa gyarmati ügyvédi kamara már jelzett közgyűlést február 1-én a megyebát kistermében na-gyobbbrést a helybeli tagok részvétel mellett, — az ipolyagú kir. törvényszék területéről csupán Hedervary Antal helyettes elnök, Kalmár Lajos és Gyara Adolf tagok voltak jelen; Loeoncz, Szécsény és Szirákról senki, mely körülmény annál inkább feltűnt, mert a közlekedési utak most kifogástalanok, s a közgyűlés tárgyai oly érdekbavágók, hogy a közbát azok iránt valóban indokolatlan. A közgyűlést Kövy Tivadar elnök úr alkalmi beszéddel megnyitván, Farkas Fe-renex titkár felolvasta a múlt évi jelentést, melyből kitűnt, hogy a választmány 18 rendes és 13 fegyelmi ülésben 617 folyó és 107 fegyelmi ügyet intézett el; polgári ügyben kirendeltetett 8, bü-ügyben 1 pártfogó ügyvéd; fölvetelt végezt jelentkezett 9, a lajstromból kitűrteltetett 4 ügyvéd, kető elhalálozás, kető önkény-tes lemondása folytán; ügyvédjelöltek közé felvétellett 8, kitűrteltetett 13. A megtartott 4 fegyelmi végtárgya-láson 2 ügyvéd ellen 3 esetben mondatolt ki ki vétke-ség, 2 esetben írásbeli feddés, 1-ben pénzbírság alkalmazásával. — Ügyvédjelölt ellen fegyelmi panasz nem emeltetett. Az 1879. évi 1892 fti költségvetéséből fel-buzsztatott 1406 fti; 1880. évre pedig 18 fti tagdíj mellett előirányzatba vétetett 1490 fti. A kamara se-gélyalapja, melyhez ez évi fizetéséből a titkár 100 fti, az ügyész 50 fti, a pénztárnok 30 fti járult, össze-szen 737 fti-ra rög. — A választmány a lefolyt év-ben az igazságügy miniszteriumhoz 12 érdemi elöter-jesztést intézett, ide nem számítva az ügyvédi rendtar-tás módosítása tárgyában kidolgozott s részletesen indokolt javaslatát. — A polgári perrendtartás és vég-rebajtási eljárásról szóló törvényjavaslatra nézve, melyet véleményezés végett az igazságügyminiszter úr ezintén megküldött, a választmány indítványa szerint, minthogy e törvényjavaslat szerkesztésénél mellőzve lőn a közértelem és szövebeliség egyve elve, elölgadásra nem ajánlatik, szükségtelen lévén időleges procedúra alkotása a már meglévő és novellára uton javítottó eljárás helyett. Ez indítványt, közbevetőleg legyen monda, a közgyűlés is teljesen magáévé vette.

Az ügyvédekés terén tett tapasztalatáinként az évi jelentés rámutat a törvényhozás mostoha-ságára s

tosok telepedtek meg, s hogy ez 1344 előtt történt, midőn Nagy Lajos azt rendelte, hogy a muszka és leugyel kereskedők s népek Magyarországra tovább ne mehessenek portékáikkal, hanem csak Kassá váro-sáig, és ottan azokat lerakni vagy eladni tartoznak. (Fejér. Cod. Dipl. T. IX. V. l. p. 211.) Szerintem Maskova mint Moldva, Abanji, Macedonia, Torontál idegen tartományok neveit viselik.

Naszál. Hegy Nógrádban, Koud falu határában kezdődik e nevezetes nagyságu hegy, innét Nagyszál a neve, alján a Duná vizó folyik és Váca városa fekszik. E hegy Pestmegyét Nógráddal választja el, hajdan csallagviszágálóval, jelenleg jeles kőbányával, melyből a budapesti lánchíd oszlopai kerültek. E hegy Gümörig terjed s befoglalja Szanda, Salgó és Karancs hegyeket.

Ordas, helységek Nógrád- és Pestmegyében. A mongolokra emlékeztet, náluk a Tatán—kunyhos kerü-ltetben a legészlebb helyet nevezik ordasnak. (T. Gyűjt. 1839 IX. 7.6 lap.) Orda 1211 személyiség Magyaror-ban a test folyékony mozgásának megazúntetése — oltás, a tej megtörősdása orda, a nyugvó állapotba helyezett megköttöt homokföldet nevezik ordasnak.

Pap hegye Nógrádban Kékkő vára felett kalváriával. (Láttam 1869. augusztus 10.) Monda szerint Kékkő egykori papja a vár aljáról a hegy tetejére megpihenés nélkül egy huszomban ment fel s emlékére neveztek el.

Emelkedik a hegy
Bárcsa tetejéről,
Mint egy vén oráló
Nagy moszka néz el

Remetehegy. Nógrádban Fülek mellett egy nagy-szerű hegy. Gümörmegyével határos, magaslata erdővel van borítva. Azelőtt régen Bolgarhegynök hívták, azon-

mindazon hiányokra, mik az ügyvédek erkölcsi és anyagi prosperitójának útjában állanak. Az ügyvédek létszáma évről évre szaporodik igazságügyi és közigazgatási politikánk azonban mihelyt gondol azzal, hogy a diplomatikus egyének ily nagy száma a közjó érdekében az ügyvédi kívül más pályán is előnyösített alkalmasságot nyerhesse. Az ügyvédi kar kérésének jóvelme után tömörked adóval van megtróva, s a társadalom ezen kívül a humanizmus terén is felelt sok anyagi áldozatot követel tőle. A felek képviselőiben erkölcsi és vagyoni felelősség terheli a bár állása elérésig kiképzésére fordított tömörked. Áradáságú és költsége, a kereset bizonytalanságának kockázata, a sokféle zaklatottsággal járó és ezért hamar kimerítő munka s a jövő bizonytalansága az ügyvéd munkájának aránylag nagyobb díjazását igényelnék, cönck méltánylása sok bíró, úgy látszik, érzéketlen.

A jelentés nem szűkülökdi a helyzet gyökerecs javítására czélzó gyakorlati javaslatokban, de lapuk kimért tero a részletezés nem enged meg.

Föl kell azonban még röviden említenünk, hogy a kamara a közjegyzői intézményt hazai viszonyaink közt csőlévesztetnek, drágának, és olyannak dea-lálja, mely az előbb csak ritkán elő fordul, de most napi rendben lévő álljoggyűletek szentesít. Jogos panaszt emel a kamara az adófelügyelőségek törvénybe ütköző eljárása ellen is a sorrendi tárgyalásoknál az adóhátralekők kimutatását illetőleg.

A közgyűlés úgy általánosságban mint részleteiben egyhangúlag elfogadta a fólolvasott évi jelentést, Har-mos, Hedervári, Reményi, Gyura és Kalmár felszólá-lásai inkább csak megvilágításul szolgálóak a vázolt helyzetnek, s útmutatásul a további teendőkre nézve.

A mult évi számadásokat illetőleg mintán azok fölvizsgálva, rendben találtattak, a közgyűlés a pénz-tárnoknak megadta a fölmentvényt. S mintán a f. évi költségvetés is megzavasztott, s azon indítvány, hogy a törvényjavaslatot véleményezze, s a jogszolgáltatás és ügyvédkedés terén tapasztalt hiányok orvoslása tár-gyban teendő egyöntetű megállapodások végett Buda-pesten a kamarák küldötteiből központi bizottság ala-kíttassék, szabatos formulázás végett a választmányhoz utasított, a közgyűlés előlki zárbeszédnél déli 12 1/2 órákor berekesztetett.

Megjegyezzük, hogy a hallgatóság között dr. Mo-lieber Ferenc kir. ügyész úr és több jogászjelen volt, s a gyűlés folyamatát nagy érdeklődéssel kísérték. K.

Válasz Bodnár István úrnak a 4. számban közlött felhívására.

Midőn a szerkesztés a tized mértéken be-közöskött, mindent elkövettem, sőt komolyan ellenze-geltem az ellem, hogy t. közszó fogysztóimat a mássál-tatási processustól megóvjam.

Felkértem a megyei alispán és lögyzó urat arra, hogy szíveskednék nekem azon igazolványt kiadni, melyben mentve lesz a vevő fél is a közszó meg-

mássálthatástól; de hasztalan volt erre vonatkozólag minden lépésem, mert én sem arra szóló igazolványt, de még kevésbé azt sem tudtam megadni, valjon okvet-len szükséges-e a közszó mássálthatása?

En azonban mint odáig, úgy aztán is, meghagy-tam fuvarosaimnak azt, hogy megmássálthatás nélkül egyenest a fogyasztókhoz szállítsák a közszókat; annál is inkább, mert sokan panaszkodtak a megmássálthatás ellen.

Nikövetkezett ebből? Itém nézve a legnagyobb kellemetlenség. Először protestáltak igen sokan, hogy a szerkesztő nem számítottak le az őzszó ischerből. Ekkor oda nyilatkoztam, hogy; consumensaimnak régi óhája, más részről a mássa bérlo tulajdon embereivel és városi hajdúkkal lekelődött azon közszó fuva-ro-sokra, akik egyenest consumensaimhoz, és nem a meg-mássálthatás helyőre mentek, azoknak a lovai kifüggték, vagy más szövegű szedtek el, a végre a legkisebb büntetés 1 frt volt.

Már pedig, ha azon fuvaros a ki naponta 1 ft. 60 l frt 80 kr fuvarbérből 1 frtöt veszít, nem érdemes, hogy közszókat fuvarozzon. Ugy is lett, az eredmény az volt, hogy a fuvarosok sztrikkáltak. Pedig én fuvaros nélkül egy nap sem lehetek el, már azért is hogy a gőzmalmokat kielégítem, melyekkel szerződéseim van-nak, s közszó hiány miatt, érékeny büntetésnek ne legyek kitéve.

Hogy ez ne történjék, nem kényeszeríttem és nem akadályoztam többé a megmássálthatást, azonban tisz-teimnek kiadtam azon rendeletet, hogy a bányánál felszedett szlyt a szállító levélben pontosan vezessék be a b. gyarmati megmássálthatás ellenőrzése végett. A gyakorlat azonban következőkre tanított és pedig:

Bányánál a megmássálthatás pontosan történik. Igen ám de aztán B. gyarmaton a mérleken 10 1/2 mássa helyett 11 1/2 mássa megmássálthatott, a többletet egy consumens se akarta fizetni és a vitatkozásnak se hozza se vége sem volt. Ily bajok nem annyira en-gem, mint a fuvarost geriztették, mely attól eltérni sehogy sem akart, hogy azon többlet m. mássa szénért, a melyet 6 2 3/4 mérföldről szállított be, fizetést ne kapjon, már pedig tessék megengedni, ha oda nyilat-kozom, hogy a legnagyobb része a t. közszósnékn ily eljárást követelt.

Vannak consumensaim, a kik most sem kívánják a megmássálthatást, meg elégedvén azon mérreál, a mely a bányánál eszközöltetik. De ezek pártjáték a közszó fuvarosokat s ha a mássa bérlo vagy hajdú kényze-rít is a megmássálthatásra, ekkor ezek erőlyesen eljá-rnak, mint a többi közt Kék László barátom is. Mind-ezeknek közszókat nyilványított, hogy meg szüntették a megmássálthatást, engem pedig megóvának a sok kelle-metlenségől, s mi több, engem vagy amint Bodnár I. úr írja, fizetimet a gyarusztástól.

Továbbá arra kérem úgy Bodnár I. urat, mint áltáljában minden tisztelt megrendelőmet annak a gyar-nak, mintha nekem csak tólv akaratom volna is a t. közszósné meg rövidíteni, ne mellőztessék helyt adni. Névem renoméját se 10 se 100 ezer mássáért pengéferro tenni nem fogom, de ébjatom, hogynevem utódaimnak is tisztán maradjon, miút én szerencsés voltam est 20 év alatt megörizni.

Végül t. consumensaim megnyugtására azon nyi-latkozott teszem, miszerint legrovidebb idő alatt bá-nyámnál egy tizedes mérleget állítottak és ily nem csak a közszósné, de magamat is megszabadítani remélem azon sok kellemetlenségől, mit a mostani megmássálthatási rendszer okoz.

N.-Kürtő február 4 én.

Mescha András.

Hírek.

Hymen. Paczoly Gyula bontmegyoi aljegyző el-jegyzte Liebstöckl Antonia kisasszonyt, Liebstöckl Károly cs. kir. örnagy örökre fogadott bájos leányát.

A Langné-Hummer Franciska nőnevelő inté-zetében jan. hó 31-én megtartott táncpróbá, mint je-leztük, a szűllő általános megelégedéssel nyerte meg Langné-Hummer Franciska asszony, aki városunkban a nőnevelés terén már annyí érdemeket szerzett magá-nak, a táncztanítás művészetét is alapos kekre biza. Valóban Sombery Adolf táncmester fel megérdemli az elismerést. Kiváló tehetséget tüntetett fel a testmozgás művészetében: Bogovich Emma, Szerényi Gizella, Mar-tonfalvy Irma, Prónay Margit, Zse Evi, Alk Berta, Villi Mariaka, Fáy Blanka és Zubovits Jenke; áltálban pedig a növendékek mindannyian ügyesen és szépen mozogtak.

A február 1-én tartott iparegyeleti bál B. Gyar-maton. Egy jól sikerült bálnak bál képt papírosan le-írni, sokkal nehezebb feladatok közé tartozik, mint a szorelem ömlengéseit dalba önteni, mint nagy tetteket történet írói bűséggel megörökíteni. A phrasiskban kimerült referens azzal kezd, hogy a bál pompásan és fényesen és ki tudja hogy, — sikerült, s aztán fel-sorolja a hölgyekozórú bájos és kedves tagjait, több-nyire betűrendben. (Mert jól nekl!) Ezzel aztán megvan a referáda. Ösmerve azonban a szerkesztő úrnak ko-gyetlen vörös pólájázi, magam se akarok a phrasiskok tömkelegbe bonyolodni, hanem, én is röviden azzal kezdem, hogy a b. gyarmati általános iparegyelet ál-tal f. hó 1-én rendezett bál fényesen és pompásan sikerült. Az iparosok önepe volt és, melyen az iparosok kez-el fogtak egymással és a nem iparos közszósnékkal, hogy a magyar iparnak kölcsönösen érvényt fognak szorozn-i a jövőben. Tehát az iparos eszmék érvényesítésének előléges áldomásának tekinthető és bál, melyen minden hazafias érzelmű polgár jól érezte magát. A szepen di-szított polgári iskola terme este 8 órákor megnyilván, csak hamar megtelt szebbnél szebb közszósnékkal, mely habár a társadalom küllömből ösztályából is volt szo-men szedve, szentesül nézett az ügyesen rendezett s lefolyandó mulatság elébe. Szerényi Gáborné 6 nagy-ságsá szép családával pont 8 órákor megjelent. As

iparegyelet alelnöke s a báirendező bizottság elnöke egy küldöttség élén szép szavakban üdvözölte őt s a neki szánt csokort (mely a losozási tanítóképzsés kortársá-tól került ki) átadta, bevezette a fényes terembe: Es ezzel megnyitott a táncmulatság. A közszósné folyvást érkezett s lassan azt vetők észre, hogy a polgári is-kola 60 □ 61 területe egészen adt lett. A sok ösze-ülködés, labbagbódás azonban nem fogott ki a jókóvud-áradatán. 97 pár tánczolta a negyeseket 4 szorban, s ekkor iparkodtunk a szépek novell feljegyzésul, azo-sban törekvőstünk meghátsult, mert míg az egyik sort végig jegyeztük, addig kitört a viharos csárdás és a szépek egy még szebb harmóniába folytak bezzé. — A táncmulatság csak a reggeli órákban ért véget s 200 frton föltli jövedelmet hozott az ipartanoda javára. A részletes számadást, a t. föltlőzölő nevelt a jövő stím-ban tesszük közzé.

A rendező bizottság közszósné szavaz: 15. Nagy Gábornak ki a karzatot és a díszes transz paraszot, Molnár Józsefnek ki két tapét ajtót, és a csallárt, Fligeli Károlynak, aki terem díszítését végezte és a ruhafári ke-zelésből 19 frt 3 kr jövedelmet adott át ezen nemes ezéla, Hannus Lajosnak, ki a csallárokbá 160 drb gyer-tyatartót, Heiser Fülöpnek, ki szőnyegek és gaszirt, Kovácsik Józsefnek ki a bor elárusztásnál fáradsosot, Langné Iliam. Franciskának ki a kisörölt 2 asztalt adományozta, mely kisöröltatván 12 frtöt jövedelm-zett. Továbbá azoknak, kik a felsajított bört bál ki-lődtek u. m. Aolinger testvérek, Apinger Ferdinand, Frólich Vilmos, Irsaycz József, Fügler József, Báth László, Ticsinszky Józsefnek és Filler Lajosnak ki a felsajított fél akó bört késszépben váltotta meg.

A iparegyeleti bál rendezésére ezénél közzé tesszük, hogy a f. hó 1-én tartott bálón a Langné-Hum-mer Franciska által az iparegyelet javára adományoz-t 2 csinos asztal kisöröltás alkalmasának talál-tatván, a kisöröltás f. hó 6-én 18 bizalmi férfi előtt ej-tetett meg. Es alkalommal Karlik Mariaka, Karlik Já-nos úrnak 6 éves kedves kis leánykája huzta ki a nyörő szőmákat, még pedig a 21 és a 12 1/2 méter. Felkértem az ezen számú sorjegyek tulajdonosai, hogy a tárgyak átvételét iránt Karlik János elnök úrnál 8 nap alatt jelentkezzenek, különben a tárgyak az egyleti városi szaporitásra fognak fordítatni.

A városi isegységi bizottság. Mult szombalon jannr 31-én tartotta a városi isegységi bizottság a megyei központi isegységi bizottság utasítását értelme-ben alakuló ülését a városbáz tanácsstermében. A vár. képviselő testület m. hó 27-ki közgyűlésén megválasztott tagja a bizottságnak: elektorban az utasítások ér-telmében előlki: Baricz Mihály mint város bíró, Imády Károly, Simko Frigyes, Nodics János, Deach József mint helybeli lelkesek; Vilim József és Steiner Gábor mint tanítók; és Hudecs Zeigmond mint kö-zgyám. Továbbá Balogh Gyula, Nagy Gábor, Brádszver János, Elfer Ede, Turcsán János, Reisz Jakab, Galpö-czy János, Klein Lipót, Karlik János Déri Nándor és Filler Lajos mint vár. képv. testületi tagok. Az öles Steiner Gábor és Vilim Józsefet jegyzőközl. és Elfer Edét pénztárnokul megválasztván, a bizottság azzal kezdte meg munkálkodását, hogy annak egyik részét bármis csoportba osztva a város negyedei szerial ki-küldte oly célból, hogy a munkaképes és munkakép-telen szűllőköddök összeírását s egyidejűleg az adako-zási ívek körözését eszközöljék. Továbbá: felkérte jegyzőkönyvileg a körp. bizottságot, hatna oda a m. közig. bizottságnál, a végett, hogy a munkaképes szűllőköddö kézzmávesek esztleg nyújtassék alkalom a fog-lalkozásra illetőleg bármily szorony kereset forrásokra. A szűllőköddök czölözött élelmiszerfélék és egyéb nép-konyha felállítására nézve, érintkezésbe lép helybeli élelmiszerközl. a bizottság állandón minden szombaton délután 7 órákor tárja előlki a jegyzőkönyvileg refe-rál a közpti bizottságnak a helyb. főszolgabírói hivatal utján minden esztendőben.

A hírhedt nagyváralfó lipocsi „Gartenlaube“, mely vagy két év előtt minden magyarember lelkeben mély megbotrakozást szült cikkei miatt, kitiltott az országból: újabbán engedélyt kapott ismét megjelen-ni a magyar állam területén, mely „erfreuliches Ereignis“-t nagy bűbával tudatja Ernst Keil úr utóda, a Transilhanische Buchhandel-el. Reméljük, hogy közszósnékn, a kiváltképen a hazafias érteklőd magyar könyvkereskedők, nem vesznék tudomást ezen lapjabb „Ereignis“-ról, melyre különben is semmi szükség nem van már bál! Intenem elég magyar képek lapnak: így különösen a „Gartenlaube“ mintájára alkotott Ma-h-né féle „Képes Csalládi lapok“, mely rövid másfélév alatt oly nagy közszósnéget bódított magának, hogy ma már egyike a legolajertettebb lapoknak az országban. De ezen rediktívli siker, mit ily példátlan rövid idő alatt elért, méltán kiérdemelt jutalom volt, mert gas-dag tartalma s cinos kiállítás mellett előlézéstli ára is oly csekély, hogy még e tekintetben is versenyre szab a külföldi vállalatokkal — Mindenesetre megérdemli, hogy egy magyar család köréből se hiányozzék.

Új zeneművek. Táborasy és Patsch zeneműke-reskedésében Budapestben megjelent: Székely Katalin. Erreleti operett. Éckhangra zongorakísérettel vagy songorára küllő szerző Erkel Elek. Szörögöt írta: La-kácsy Sándor. Tíz dal: 1) Szép az élet. 2) Édes ked-ves kis hazám. 3) Szívemben két indulat. 4) Az én szívem. 5) Tizenhat éves kis lány. 6) Árva kis lány, szegény árva. 7) Egy csallósas nem hált. 8) Kapát ragadl. 9) Ki pacirta edes társam. 10) Nem meze-sen van. Ára 1 frt 50 kr. Ezen operett a budapesti nép-színházban nagy tetzés mellett adatik elő.

Áthelyezés. Topbacher Győző kir. főmérnök s N.-grádmege tiszteletbeli főmérnök a kaszai kir. mér-nöki hivatalba helyezettett át főmérnökl, a helyét E-gelmayer Adolf foglalja el. A főmérnök ér marcs. 1-én hagyja el városunkat és hivatalát, melyet mind végig kitűnő szorgalommal és fáradszalan tevékenységgel töltött be.

ban a múlt században itt egy romote lakván, ki itt jellec ártótvények és oltásokkal töltötte idejét, mígmen 70 év előtt rablókótló kivégeztetett, erről azóta Remote-hegynek hívatik, tartózkodási helyét maig egy jeles gyümölcsös kert jelöli. (F. I.)

Sámsón. Vár Nógrádmegyében, másként Fojérkő-nek is hívják. Az egésznek ma már dűledéki látnak. Nevét II. Béla által 1132 előtt Sámsón pártos főemberől vette. Borita pártján lévő, II. Bélával sokszor össze-ütközött, egy ízben annak sátárába is betört, de Buda nevű főember szolgája meggrasztotta. Mondják itt e helyen balt is meg.

Tarján helység Nógrádmegyében, Salgó mellett, innen Salgótarján neve. Salgó helyettől, későbbi Nógrád és Ösmör közt a Mátra egyike erős ágán. Rege szerint e hely egy tar-lóány építménye, innen tarlány, tarján; de e hely meg volt már a török világ előtt. Tarian 1246 ban mint fast előfordal okleveleinkben. Sok hely van e néven Conat. Porpb. (de adm. imp. o 40.) a magyar had 5-ik csapatát nevezi Árpád korában Tarian-nak; ily nép gyarmat ülhelyei leginkább Gyöngyös, Tiaza, Salgó táján, Hoves, Nógrád és Borsodmegyében keresendők, de Komárom és Bihar is birnak ily hely-nevekkel, Dugonics a Kunok egyik felekezését említi Tarján néven Árpád idejében. Tarian 1206. V. R. 289. §. f. u. Bihar vidékén. Tharian 1206. f. u. Győrmege-ben Tharian mellett.

Uhorzka helység Nógrádban, Bál szerint: quasi vicum Hungaricum diceres, tametsi a slavis habitetur. Csobek berohanásai előtt magyarok lakhattak. Uhorzka töl helység hegyes vidékét Uhor—u—hora U—mellett, hora erdő; mert a szlávok hegyek és erdők közé szor-ították. U—hor—ugar. (Vágyzky puchol ev. lőkész).

Vérhátya. Hátya Divény várán Nógrádmegyében. 1576-ban Mustafa, Balassa vitésnek ellene tett hadi mozdulatai miatt haragra gerjedvén, Divényt ostrom alá vette, s oly kegyetlenül kórtat vilt, hogy vérpatakok folyának o bástyán le. (Mocsáry II. k. 84 lp. Bál Mátyás szerint Vérhátyának hívatik 57. lp.)

Zavoda helység Nógrád, Nyitra, Hars és több megyében. Jelentős a szláv sa-oda—viz mellett. Zavod hajdan személynév is volt. Zavoda viz melletti helyeket Jellent. Trencsénben Zavoda a Vág viz jobb partján fekszik

A b-gyarmati dalegyület folyó hó 6-án tartotta rendező évi közgyűlését Garam Jenő elnöklété alatt. A közgyűlés főbb tárgyait képezték a számadások felülvizsgálata és az előirányzat elkészítése, valamint a tisztviselők választása. A számadásból kitűnik, hogy az együletnek bevétele volt a múlt évben 353 frt 69 kr., kiadása 348 frt 27 kr. E szerint a pénz maradvány 5 frt 42 kr. Előirányzatot a jelen év bevételeit 268 frt, kiadásait 230 frt. — A választás szavazatlapok útján csaközöltoitvén, megválasztott előlektől Garam Jenő, titkárlól Less Antal, pénztárnokul Szlez Lajos, kar-nagyal Chikán Mihály, választmányi tagokul Hudecs Zsigmond, Milovan János és Ujbelyi Boldizsár urak. Az elnöki előterjesztés hangfolyozta azt, hogy a dalegyületi tagok a múlt évben igen lanyhán viselék magukat, miért is felhívja őket, hogy ez évben buzgóbb tagjai legyenek azon együletnek, mely szép társadalmi célok érvényesítését végezté alakult. Nem hagyhatjuk meglegyáz nélkül, hogy az együleti közgyűlésen egy uri egyéniség, ki egyelőt tagnak valija ugyan magát, de 3 év óta egy dalorán nem vett részt s egyeleti köte-lezettségének egyáltalában meg nem felelt, oly szemé-lyenkedési vitát akart inaugurálni, melyért az elnökség kénytelen volt őt szigorúan rendre utasítani.

Az ipolyági kereskedők és iparosok az ipoly-
sági inségcsok javára f. hó 10 én a casinó termében
sárikörd táncvizigalmat rendeznek.

A „gadatitástelek és ordászok országos segély- és
nyugdíj-egyesülete” alakuló közgyűlése, mint annak
idején Lónyay liela gróf eleve kiúzte volt, február hó
10 én fog megtartatni Budapesten a közelben.

Amputáltól. Nem egyjegyztünk fel egy esetet,
hogy a b-gyarmati kórházban egy halápi ember keze
amputáltatott. Jan. hó 31 én hason eset fordult elő
bizonyos Oravecz nevű kis-ujfalusi 15 éves fiatal em-
beren; ennek is a jobb kezét malonkerék zúta szét.
Oravecz iszonyú fájdalomak között D. Felsenburg Fe-
rencz orvos folyamodott s ez határozottan kijelenté,
hogy a megsérült kéz meg nem menthető; azt le kell
vágni. A fiatal ember azonban nem engedett a kéréle-
ketlen orvosi tanácsnak. Egy hét múlva aztán, mint
bogy a kéz gunnyedébe s teljes rothadásba ment át,
maga jelentékezté, hogy kezét levágják. A múltéti
Bogdán Mihály orvos ár Felsenburg és Pribil orvos
urak asszisztéjaja mellett ügyesen és szerencsésen vé-
gezték el. Oravecz dr. Felsenburg F. aráltaigyógykezelétek
Gyászahr. Gyurky Sándor barsteplai derék plé-
bános f. évi január hó 27 én elhunyt.

Mauthner Ödön budapesti magkereskedőnek fő-
árjegyzéke, mely a legterjedelmesebbek egyike és me-
lyet 230 magyarász csinos ábra díszít, megjelent, és
kivánsatra mindenkinek legyen és bérmentve küldetik
meg. E munkázat jó híre nem új előttünk, rég ismer-
jük már kiváló magvalról és szállárd lelkiismeretes el-
járásait; nem is csodáljuk tehát ha nem csak az Ausz-
ria-Magyarországi gazdakörük teljes bizalmát bírja,
hanem már külföldön is oly jó hírnek örvend, mely a
hazai kereskedelemnek dicsőre válik, mindífogva ezen
magkereskedést a közlelő évad alkalmából legmele-
gebben ajánlhatjuk.

Egy jókarban lévő 7 oktávás concert zongorát
jutányos áron ad el Topeher Győző kir. főmérnök.

Hírdő hírek. A losenai társult-egylet január 31-én bálja
121 frt 95 krt jövedelmessé; a gácsi, mely jan. 24-án tartatott,
66 frt 76 krt — Tündira József főlekpápoli plébános ur, az
„L. V.”-nek azon „beküldetett” közleményét, melyben valótlanul
vádoltatott, hogy egy csakkányhál szesznyi elemetait nem akart,
önértesen hangon, bizonyítékokkal megczatolja. — Kőv Tiva-
darné, az itteni „veres kereszt” egylet áldozatkész és fáradságos
előnkölje súlyosan beteg.

Felsőszekerestő

Horváth Dm6.

Zsélyen fedez

február hó 20-tól fogva,
lángi ménesben nevelt telivér mèn

Pirat II. született 1876.

Anyja Young Ravenswing, Apja Pirat,
ennek anyja: ennek anyja:
Ravenswing, apja Smaragd. Aliz, apja Buccanier.
Telivér kancazt 20 forint, felvér kancazt 10 forint.

(A kancazt már előre is a senioralis tisztartásánál bejelentethők,
az előbb bejelentettek alábbhanggel bírnak. Jelentés fűtőre kötelez.)

Birtokeladás.

B-Gyarmattól egy órányira eső 485 hold-
ból álló földbirtok (alatta igen jó közsén is
találattik, réteje kitűnő, erdeje igen szép) na-
gyon olcsón és sürgősen eladatik. — Bővebb
értesítést ad B-Gyarmaton

Bulás József,
ügyvéd.

Meghívás.

A „Takarék és hitelintézet” részvénytársulat B-Gyar-
maton saját helyiségében 1880. február hó 16 én d. e.
10 órakor évi rendező közgyűlést tartja,
a melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghivatnak.

T á r g y:

1. Igazgatói jelentés a lefolyt életről.
 2. A lejárt évi üzletforgalom, számadások s a mérleg
előterjesztése. A felügyelő bizottságnak ezek
felett tett véleményesek jelentése. A felmentvény
megadása.
 3. Az osztalék felőli intézkedés.
 4. Az alapszabályok 63 §. foglalt egyéb rendező köz-
gyűlési tennők.
- Jegyzet. A részvények, melyek alapján a
részvényes szavazni kíván, az alapszabályok 60. §.
értelmében 8 napon belül a közgyűlés előtt az intézet
pénztáránál letennők, vagy pedig a közgyűlés meg-
nyitásánál felmutatandók.

B-Gyarmaton, 1880. január hó 22 én.

Gróf Forgách Antal,
elnök.

Hirdetmény.

A b-gyarmati „Népbank” megtartandja f. évi február
hó 29-én d. e. 9 órakor a népkör helyiségében VIII. ik
rendes évi közgyűlést, melyre a t. cz.
részvényesek ezennel meghivatnak.

T á r g y:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Számadások megvizsgálása, mérleg megállapítása
és a nyereség felosztása.
3. A kiabirtokosok országos földhitelintézettil esetleges
társulása.
4. Esetleges indítványok tárgyalása.

Az alapszabályok 37. §-a értelmében a közgyű-
lésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati
jogát, kinek részvénye a részvénykönyvben legalább
egy hóval előbb nevére iratott.

3 - 2

Az igazgatóság.

A „Magyar-francia biztosító részvény-társaság” melynek husz millió frankot azaz nyolcz millió arany forintot

tevő alaptőkéjéből a részvényesek által tiz millió frank azaz négy millió arany forint legott a készpénz-
ben befizetett és részint a főváros legelső pénzintézeténél, részint magyar állami értékpapirokban és előbbbség-
ben helyeztetett el, f. évi október, 14-én tartott közgyűlésen megalakulván, ugyan e közgyűlés által a társaság vezetésének élére
elnökül: Bittó István, alelnökül: báró Bánhidy Béla és Bontoux Jenő, vezőrigazgatóul: Moskovicz
Lajos urak választattak meg.

Biztosít pedig a társaság:

- a) tűzveszély és robbanás által okozott károk ellen;
- b) jégkárok ellen;
- c) szárazon vagy vizen szállított javak károsodása ellen;
- d) az ember életére minden ismert módozat szerint.

Nem alakult még biztosító társaság mindez ideig a monarchiában, mely a biztosító közönségnek annyi bizto-
sítéket nyújtott volna, mint a mennyit e társaság, ez ideig páratlan nagyságu alaptőkéjével, mindjárt kezdetben nyuj-
tani képes. Ugyanazért, midőn alólirt igazgatóság kifejezést ad azon reménynek, hogy a közönség teljes bizalmával fogja ezen
új hazai biztosító intézetet megtisztelni, igéri egyezsersimind, miszerint a társaság üzletvitelére a méltányosság, pontosság
és legszigorúbb becsületesség minden követelményének mindenkor és teljesen meg fog felelni, a díjtételek megszabásánál
pedig kellő tekintettel lesz a verseny jogosult követelményeire.

A szervezkedés országészerte teljes erővel megindulván, bővebb felvilágosítások a felállított ügynökségek által kész-
ségecen adatnak; ugyanez ügynökségek fel vannak hatalmazva egyszersimind ajánlatok átvételére is.

Budapest, 1879. december havában.

A magyar-francia biztosító részvény-társaság igazgatósága.

Ügynökség Balassa-Gyarmaton Felsenburg Henrik-nél.

13-4

Meghívás,

a balassa-gyarmati takarékpénztár részvénytársulat 1880. évi február 22-én délelőtti 9 órakor B. Gyarmaton
az intézet helyiségében tartandó

évi rendező közgyűlésére.

T á r g y a k:

1. Az igazgatósági jelentés előterjesztése.
2. A hiv. lelépő felügyelő bizottság megválasztása.
3. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági intézkedések és indítványok megbirálása.
4. A felügyelő bizottság jelentésének előterjesztése és a lefolyt évi számadás és mérleg felülvizsgálata.
5. A tizta jövedelemről szabályszóró intézkedés és az osztalék meghatározása.
6. A kiabirtokosok orsz. földhitelintézete felszólításának tárgyalása.
7. A kamatláb iránti felhatalmazás.
8. A szabályszóró bejelentett indítványok tárgyalása.

Figyelemstetnek a t. cz. részvényesek, hogy a közgyűlést megelőzőleg eredeti részvényeiket vagy
személyesen vagy megbatalmazott részvényes társaik által a szavazat igazoló küldöttégeknek felmutatni tartoznak.
B-Gyarmat, 1880. évi január hó 18-án. A balassa-gyarmati takarékpénztár igazgatósága.

Eladó földbirtok.

Balassa-Gyarmattól 2 és fél, Vácztól 4
óra járásra, megyebeli Kis-Ecsét határában
64 hold szántóföld, 9 hold rét, ház, beltelek,
szőlők, közös legelő és aránylagos regale-
illetőség, mintegy 80 holdból álló ingatlan
nemesei birtok szabad kézből eladó, esetleg
balassa-gyarmati ingatlanságrért kiegyenlítés
mellett cserébe is átadható.

Bővebb értesítés nyerhető e lap kiadó-
hivatalánál.

3 - 3